INFORMACJA Z WYNIKÓW KONTROLI JAKOŚCI HANDLOWEJ PRODUKTÓW POSIADAJĄCYCH CHRONIONE OZNACZENIA ChNP, ChOG i GTS

1. Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów konsumentów, Inspekcja Handlowa w czwartym kwartale 2016 roku przeprowadziła ogólnokrajową kontrolę, której celem była ocena jakości handlowej produktów a także przestrzegania zasad obrotu produktami z oznaczeniami ChNP (Chroniona Nazwa Pochodzenia), ChOG (Chronione Oznaczenie Geograficzne) i GTS (Gwarantowana Tradycyjna Specjalność).

   Kontrolą objęto łącznie 81 placówek w zdecydowanej większości należących do sieci handlowych. Różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono w 23 placówkach (28,4 proc.).

2. Ogółem skontrolowano 257 partii produktów o łącznej wartości 25,4 tys. zł., w tym:
   - 145 partii produktów oznaczonych jako ChNP,
   - 93 partie oznaczone jako ChOG,
   - 19 partii oznaczonych jako GTS.

   Różnego rodzaju zastrzeżenia wniesiono do 26 partii kontrolowanych produktów (10,1 proc.) o łącznej wartości 2,97 tys. zł., w tym:
   - 9 partii z uwagi na niewłaściwe cechy fizykochemiczne, tj. 11,1 proc.,
   - 17 partii nieprawidłowo oznakowanych, tj. 6,6 proc.

3. Do badań w laboratoryjnych pobrano próbki z 80 partii produktów, które oceniono w stosunku do specyfikacji zarejestrowanych produktów, obowiązujących przepisów prawa oraz deklaracji zawartych w oznakowaniu tych produktów. Wyniki badań stanowiły podstawę do zakwestionowania 9 partii (11,1 proc.).

   Do nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie jakości należały m.in.:

   - wyższa w stosunku do deklarowanej na opakowaniu zawartość tłuszczu: salami, kiełbasa wieprzowa grubo rozdrobniona, suszona oznaczona jako ChOG (wynik: 37,8% przy deklaracji 32,8%),
   - obecność DNA innego zwierzęcia niż w specyfikacji produktu, tj. DNA owczego w serze kozim podpuszczkowym dojrzewającym,
   - obecność martwego owada w serze twardym dojrzewającym.

Ponadto stwierdzano niezgodną z określoną w specyfikacji czy deklaracji zawartość tłuszczu, wody lub białka.

4. W toku kontroli sprawdzono, czy były przestrzegane przepisy w zakresie znakowania, szczególnie zawarte w specyfikacjach ocenianych produktów, a także w rozporządzeniach: 1151/2012[1], 1169/2011[2], 1337/2013[3] oraz rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi[4].

   Nieprawidłowe oznakowanie stwierdzono w przypadku 17 partii produktów (6,6 proc. ogółem ocenianych) w tym 9 oznakowanych symbolem ChNP i 8 symbolem ChOG. Najczęściej wymagań w zakresie oznakowania nie spełniały przetwory mleczne. Kwestionowano również oznakowanie przetworów mięsnych, oliwy z oliwek i wyrobów piekarniczych. Stwierdzane nieprawidłowości to przede wszystkim:
   - brak podkreślenia składników alergennych,
   - niezgodny z przepisami sposób prezentacji wartości odżywczej (niewłaściwa kolejność),
   - brak podania ilości mięsa wykorzystywanego do przygotowania 100g produktu,
   - w miejscu sprzedaży luzem nie podano prawidłowo nazwy środka spożywczego,
   - podanie nieprawidłowego napisu przed znakowaniem ilości nominalnej towaru paczkowanego, tj. „pojemność" zamiast „objętość netto",
   - brak wskazania kategorii użytej mąki,
   - brak oznaczeń w języku polskim oraz błędy w pisowni polskiej,
   - podano określenie „chroniona nazwa" zamiast „chroniona nazwa pochodzenia",
   - nieprawidłowy rozmiar symbolu ChNP,
   - wykaz składników poprzedzono nagłówkiem „skład" zamiast „składniki",
   - niewłaściwe oznaczenie handlowe w zakresie prawidłowej nazwy produktu „Piccante" zamiast" „Dolce".

   Ponadto stwierdzono dwa przypadki oznakowania, niezgodnego ze specyfikacją, mianowicie wykazano składniki, tj.: azotan sodu w serze kozim podpuszczkowym oraz kminek w serze, których nie powinno być w produkcie.

5. W toku kontroli sprawdzono również przestrzeganie aktualności terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości oraz warunków i sposobu przechowywania, nie stwierdzając w tym zakresie nieprawidłowości.

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych (Dz. U. UE L 343 z 14.12.2012 s. 1).

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz.U. L 304 z 22.11.2011 s. 18 z późn. zm.).

[3] Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1337/2013 z dnia 13 grudnia 2013 r. *ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia (UE) nr 1169/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wskazania kraju pochodzenia lub miejsca pochodzenia świeżego, schłodzonego i zamrożonego mięsa ze świń, z owiec, kóz i drobiu* (Dz.U. L 335 14.12.2013 s. 19).

[4] Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. *w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych* (Dz.U. z 2015 r., poz. 29 z późn. zm.)

6. Wyniki kontroli stanowiły podstawę do wycofania z obrotu towarów o łącznej wartości 345 zł.

7. Całokształt ustaleń kontroli dał podstawę do:
   - skierowania pięciu informacji do właściwych terenowo organów kontroli (w tym: jednej do organów nadzoru sanitarnego oraz trzech do wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz 1 do urzędu miar).
   - wszczęto postępowania administracyjne odnośnie 4 przedsiębiorców na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 oraz pkt 4 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych[5].

<u>Opracowanie:</u>

Departamentu Inspekcji Handlowej UOKiK

[5] Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1604, z późn. zm.)